

Openbaar landenrapport – EU public country-by-country reporting (CbCR)

Joanna Gniadecka – Transfer Pricing, ITS
Peter den Besten – Transfer Pricing, ITS
Maria Grigoryeva – Transfer Pricing, ITS

De nieuwe EU-richtlijn voor openbare verslaglegging per land (EU public CbCR) verplicht multinationals om informatie over hun verdeling van de winst, betaalde belastingen en bepaalde indicatoren van economische activiteit per land openbaar te maken. Wat zijn de nieuwe vereisten en wat zijn de gevolgen voor multinationals?

Figuur 1 EU public CbCR – belangrijkste feiten

Welke ondernemingen? - Multinationals die (met hun hoofdkantoor) in de EU zijn gevestigd en over de laatste twee boekjaren een totale geconsolideerde omzet hebben van meer dan 750 miljoen euro. - Multinationals die niet in de EU gevestigd zijn, over de laatste twee boekjaren een totale geconsolideerde omzet van meer dan 750 miljoen euro hebben en zeggenschap hebben over een middelgrote of grote dochteronderneming of gekwalificeerd filiaal in de EU. - Financiële instellingen die onder het toepassingsgebied van de EU public CbCR vallen, zijn vrijgesteld van rapportage (aangezien zij op grond van Richtlijn 2013/36/EU al verplicht zijn de rapportage per land te publiceren).	Te rapporteren informatie Naam van de uiteindelijke moedermaatschappij of zelfstandige onderneming, het betreffende boekjaar en de gebruikte valuta
	Aard van de activiteiten
	Aantal werknemers
	Totale netto-omzet
	Geboekte resultaat voor belasting
	In het land verschuldigde inkomstenbelasting op grond van het geboekte resultaat in het lopende jaar in dat land
Tijdschema Dinsdag 21 december 2021 Richtlijn inzake rapportage per land wordt van kracht Donderdag 22 juni 2023 Uiterste datum voor omzetting van de richtlijn in lokale wetgeving Juni 2024 Aanvang van de regeling (voor boekjaar 2025 vanaf of na juni 2024) Juni-december 2026 Eerste rapportage-termijn voor boekjaar 2025	Daadwerkelijk betaalde inkomstenbelasting in dat jaar
	Gecumuleerde inkomsten
Rapportageformaat De rapportage moet gedurende ten minste vijf opeenvolgende jaren gratis toegankelijk worden gemaakt in het openbare register van de betrokken lidstaat en op de website van de onderneming. Lidstaten hebben de mogelijkheid om ondernemingen vrij te stellen van publicatie op hun websites als de rapportage in het openbare register gratis toegankelijk is voor een derde partij in de EU.	

Samenvatting

In december 2021 is een nieuwe EU-richtlijn in werking getreden die multinationals verplicht om informatie over hun verdeling van de winst, betaalde belastingen en bepaalde indicatoren van economische activiteit per land waarin zij actief zijn openbaar te maken. Nu meer fiscale en financiële gegevens openbaar worden, zullen ondernemingen moeten anticiperen en deze gegevens vooraf analyseren. Zo kan een onderneming waar nodig een toelichting rond de cijfers opstellen die in lijn is met de belastingstrategie en mogelijke vragen als gevolg van publicatie proactief beantwoorden. Een van de beste manieren om dit te doen is door gebruik te maken van data-analyse- en rapportagesoftware. Hiermee kunnen de gegevens in het landenrapport worden geanalyseerd en gepresenteerd in de vorm van interactieve dashboards.

Verschillen tussen EU public CbCR en OECD CbCR

In 2013 hebben de OESO en de G20-landen een actieplan met vijftien punten opgesteld om grondslaguitholling en winstverschuiving (Base Erosion and Profit Shifting, oftewel BEPS) aan te pakken. Een van deze acties heeft betrekking op de documentatieverplichting van verrekenprijzen en werd in oktober 2015 gepresenteerd ('Action 13: 2015 Final Report - Transfer Pricing Documentation and Country-by-Country Reporting (OECD CbCR)'). Deze OECD CbCR, die in 2017 is geïmplementeerd, biedt belastingautoriteiten een high level overzicht van de wereldwijde activiteiten van multinationals, evenals enkele belangrijke financiële gegevens. Deze gegevens kunnen door de belastingautoriteiten worden gebruikt voor een risicoanalyse voor transfer pricing. EU public CbCR, die in 2021 in werking is getreden, voegt daar nu een andere invalshoek aan toe door dergelijke gegevens verplicht openbaar te maken en dus beschikbaar te stellen voor een breder publiek.

Figuur 2 Verschillen tussen EU public CbCR en OECD CbCR

 Public	• Multinationals (met moedermaatschappij in de EU of dochterondernemingen of filialen in de EU) met een geconsolideerde omzet van 750 miljoen euro of meer • Verplichte rapportage • Openbaar toegankelijke rapportage
 Non-public	• Multinationals met een geconsolideerde omzet van 750 miljoen euro of meer • Verplichte rapportage • Rapportage alleen beschikbaar voor belastingautoriteiten (tenzij vrijwillig openbaar gemaakt door multinational zelf)
EU Public CbCR	
OECD BEPS 13 CbCR	

EU public CbCR is echter beperkter dan de al bestaande OECD CbCR. Zo hoeft alleen de informatie per land te worden opgenomen voor EU-lidstaten en de landen die op de EU-lijst van niet-coöperatieve rechtsgebieden voor belastingdoeleinden staan (de zogeheten zwarte lijst en grijze lijst van de EU). Voor alle andere landen volstaat het om alleen de samengevoegde gegevens openbaar te maken.

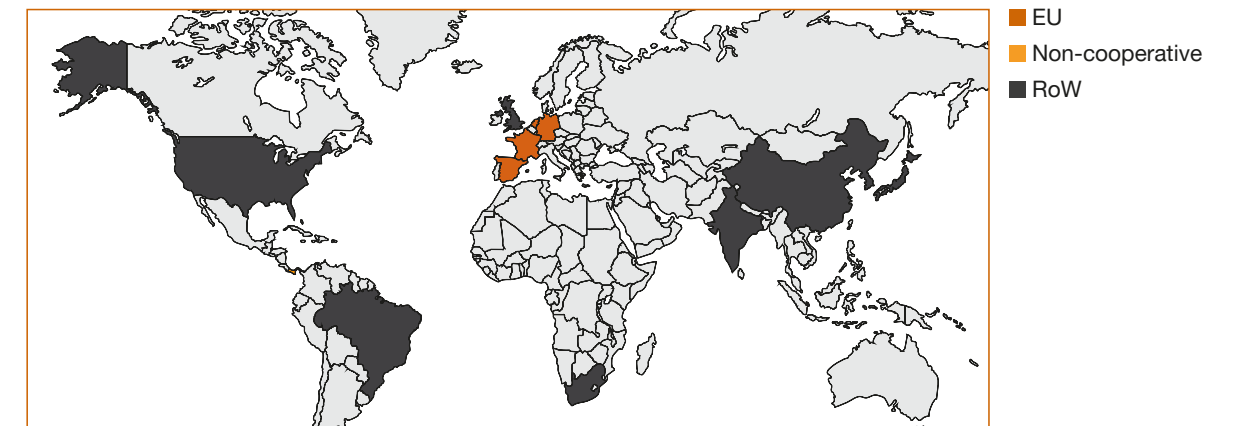
Daarnaast hoeven onder EU public CbCR de inkomsten van verbonden en niet-verbonden partijen niet afzonderlijk opgenomen te worden; vermelding van alleen de totale inkomsten (omzet) is dan voldoende. Ook hoeven het gestort kapitaal en de materiële activa niet te worden vermeld, dit in tegenstelling tot OECD CbCR.

Bovendien kunnen de lidstaten, anders dan bij OECD CbCR, toestaan dat een of meer specifieke gegevens worden weggelaten wanneer de openbaarmaking ervan de commerciële positie van de betreffende onderneming ernstig zou schaden. Informatie die is weggelaten, moet wel binnen een termijn van maximaal vijf jaar na de datum van de oorspronkelijke weglating in een latere rapportage openbaar worden gemaakt. Informatie over landen die op de zwarte lijst of de grijze lijst van de EU staan mag nooit worden weggelaten.

Gevolgen voor multinationals - casestudy

De gegevens die zijn opgenomen in het EU public CbCR-rapport (of OECD CbCR), zouden op verschillende manieren kunnen worden geïnterpreteerd. Het is daarom essentieel dat ondernemingen deze gegevens zelf vooraf vanuit verschillende invalshoeken analyseren om inzicht te krijgen in welk verhaal deze vertellen. Vooral kan dan vooraf worden bepaald of dit verhaal overeenkomt met het beleid zoals gepresenteerd in de verrekenprijsdocumentatie én of dit overeenkomt met de belastingstrategie van de onderneming. Zo kan de onderneming anticiperen op eventuele kritische vragen van externe belanghebbenden (bijvoorbeeld belastingautoriteiten, ngo's of journalisten) of kan zij eventuele vereiste wijzigingen in het verrekenprijsbeleid in overweging nemen.

Figuur 3 Landen waar de onderneming actief is

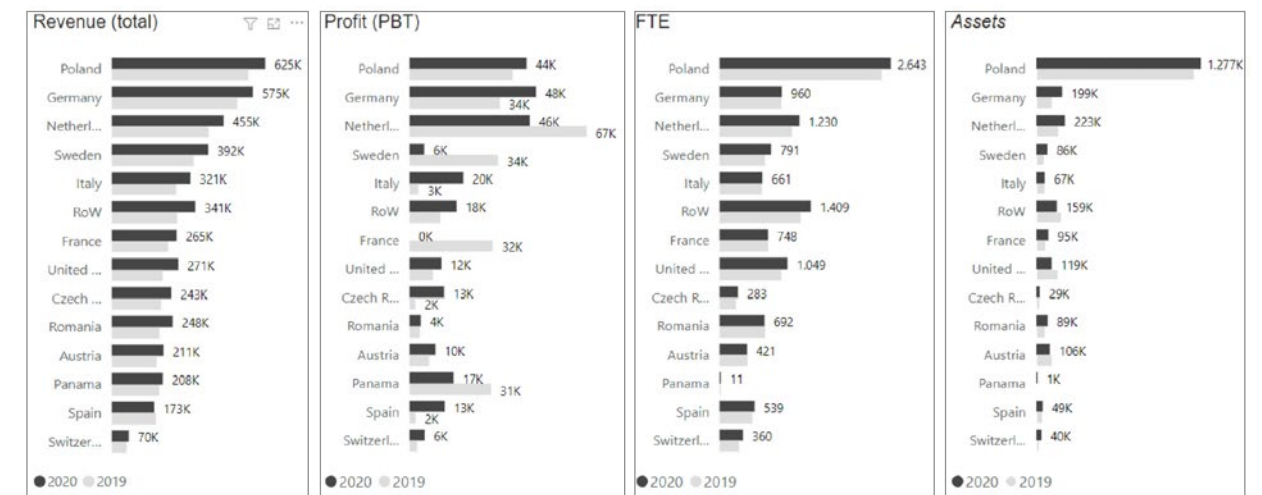

Ter illustratie van het bovenstaande volgt hierna een analyse van de cijfers en businesscase van een fictieve multinational die elektrische fietsen produceert. De analyse werd uitgevoerd met de CbCR-analysetool van PwC, waarmee verschillende indicatoren (op het gebied van substance en winstgevendheid) vergeleken kunnen worden voor het inzichtelijk maken van mogelijke fiscale risico's.

In dit voorbeeld heeft de producent van elektrische fietsen zijn hoofdkantoor in Nederland. In Europa past men een principaal model toe met Nederland als principaal, een productielocatie in Polen (als 'contract manufacturer') en verkoopkantoren in de verschillende landen (distributeurs met een beperkt risico). Daarnaast heeft de onderneming een shared service center in Bulgarije voor ondersteunende diensten aan de groep.

Er zijn meerdere risico-indicatoren die op basis van het EU CbCR-rapport kunnen worden geanalyseerd. Een van de belangrijkste daarvan is de verhouding tussen economische activiteit ('substance'), afgeleid van de totale omzet of het aantal werknemers, enerzijds en de winsten anderzijds. Figuur 4 geeft een visuele weergave van deze indicatoren zoals opgenomen in het EU CbCR-rapport. Een duidelijke afwijking van economische activiteit in verhouding tot gerapporteerde winsten kan worden waargenomen wanneer er winst wordt gerapporteerd (Profit (PBT): winst voor belasting)) in een land waar geen (of in verhouding heel weinig) werknemers zijn. In deze figuur zijn ook materiële activa (Assets) opgenomen. Het is niet verplicht deze op te nemen onder EU CbCR maar wel onder OECD CbCR. Mocht de onderneming ervoor kiezen dit rapport (vrijwillig) openbaar te maken, dan vormen de materiële activa ook een belangrijke indicator van economische activiteit.

Figuur 4 Winstverdeling, locatie van werknemers en activa

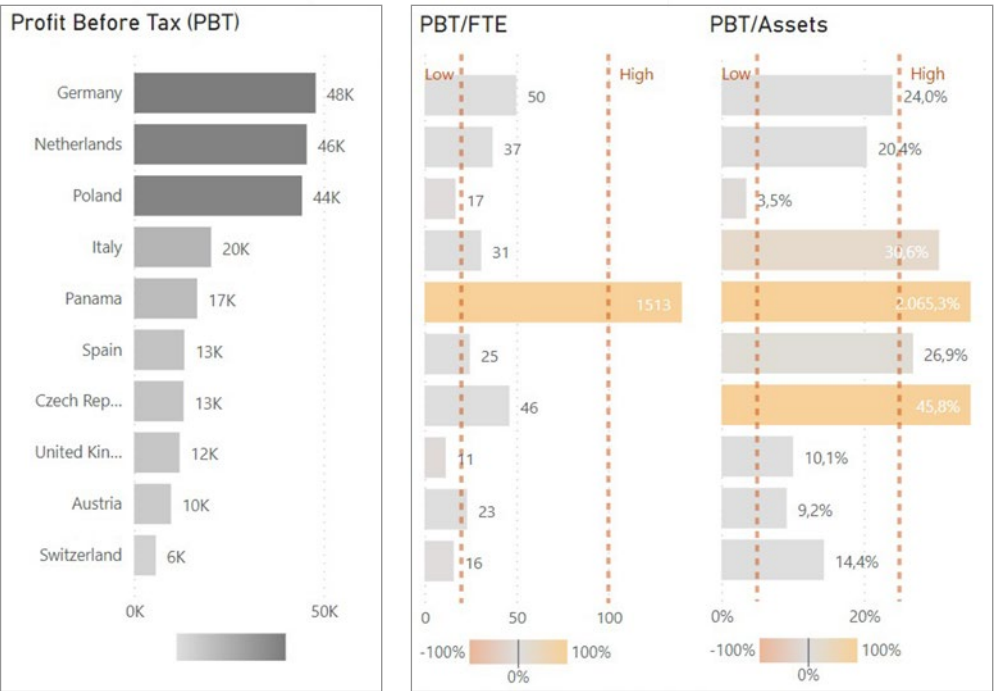

In het geval van de gefingeerde onderneming zou het logisch zijn om in het EU CbCR-rapport te zien dat het merendeel van de werknemers wordt gerapporteerd in Nederland en Polen en een verdere spreiding daarvan in de rest van Europa. Naar verwachting zouden de materiële activa moeten worden gerapporteerd op dezelfde locaties, waarbij het grootste deel betrekking zal hebben op de productielocatie (dat wil zeggen in Polen).

Op basis van figuur 4 lijkt de verdeling van de winst ten opzichte van de locatie van werknemers (en materiële activa) grotendeels overeen te komen met het verrekenprijsmodel. Het is echter gemakkelijk om de uitschieter te ontdekken: Panama heeft heel weinig FTE's (en nauwelijks materiële activa), wat impliceert dat er weinig economische activiteit is op deze locatie. Panama rapporteert echter wel een significante winst. NB Panama moet worden opgenomen in het EU CbCR-rapport aangezien dit land op de EU-lijst van niet-coöperatieve landen staat.

Dit kan nog duidelijker gemaakt worden wanneer de ratio's worden weergegeven, zoals in figuur 5. Hierin vormt de ratio winst gedeeld door het aantal FTE's van Panama een duidelijke uitschieter in vergelijking met de andere landen. Deze uitschieter zal bij analyse zeker de aandacht trekken van de belastingdienst of andere belanghebbenden.

Figuur 5 Winst per werknemer en verhouding tussen winst en activa

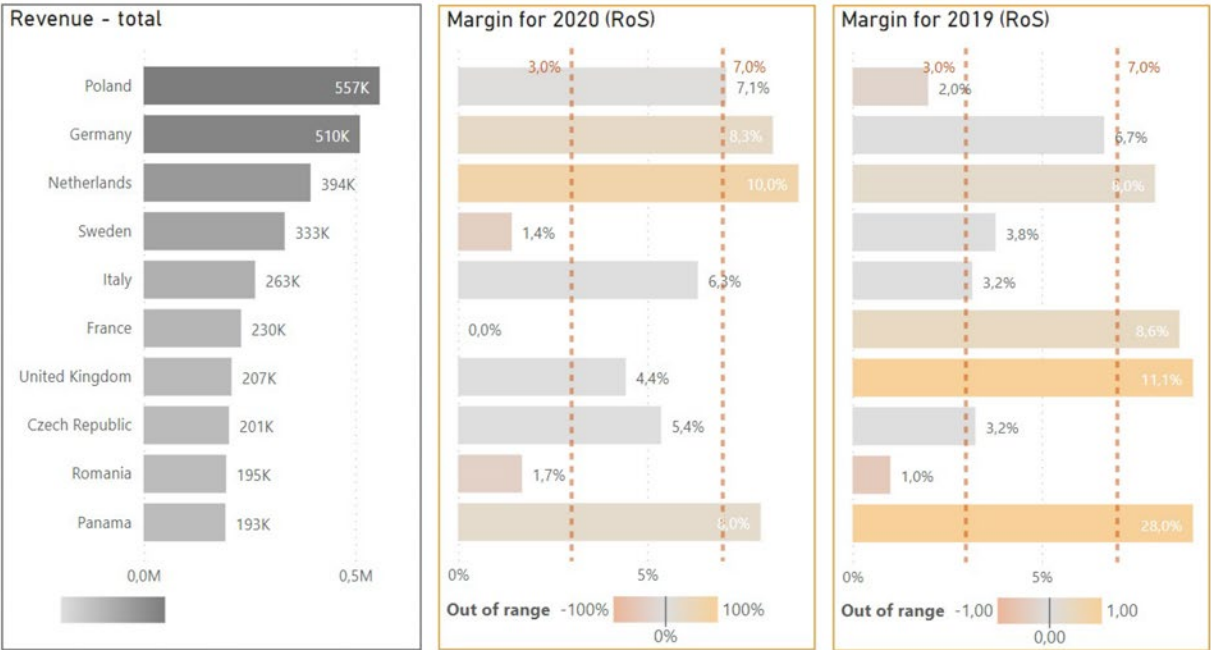

Een andere mogelijke analyse is de vergelijking van het door de onderneming gehanteerde (en gedocumenteerde) verrekenprijsmodel met de in het EU CbCR-rapport gerapporteerde winsten. Wanneer de activiteiten in een bepaald land worden weergegeven als 'distributeur met een beperkt risico' of 'ondersteunende dienstverlener' zou men verwachten dat deze een stabiele (veelal relatief lage) winstmarge zouden hebben (in overeenstemming met het verrekenprijsmodel).

Figuur 6 toont de winstmarges die kunnen worden berekend op basis van het EU CbCR-rapport (in dit geval van twee opeenvolgende jaren). In dit voorbeeld zijn de verkoopkantoren in de Europese landen (onder andere Duitsland, Zweden, Italië en Frankrijk) te kwalificeren als distributeurs met een beperkt risico, maar hun marges verschillen sterk van jaar tot jaar. Dit zou de discussie op gang kunnen brengen of het beperkte functionele profiel van de betreffende entiteiten en de uitwerking van het verrekenprijsmodel daadwerkelijk correct zijn toegepast en in overeenstemming zijn met de werkelijke economische omstandigheden.

Beide voorbeelden laten zien dat het essentieel is dat de onderneming de gegevens die zijn opgenomen in een openbaar te maken rapport vooraf voldoende gedetailleerd analyseert. Op die manier kan de onderneming de uitschieters herkennen en van een toelichting te voorzien voordat ze ongewenste aandacht trekken.

Figuur 6 Winstmarges

Verder dan de belastingaangifte

Voor de meeste multinationals wordt het verzamelen en beschikbaar maken van data complexer naarmate het verder gaat dan de verplichte belastingaangifte. Gestimuleerd door het toenemende debat over belastingen en de samenhang met duurzaamheid, rapporteren organisaties ook vrijwillig over hun fiscale zaken (bijvoorbeeld de publicatie van de fiscale strategie). Het is tegenwoordig dan ook essentieel om de gegevens in het EU CbCR-rapport niet alleen te toetsen aan fiscale en financiële jaaroverzichten, maar ook aan het ESG-beleid (environmental, social and corporate governance) en eventuele ESG-rapportages (en andersom). Als de onderneming in haar ESG-rapportage meldt niet actief te zijn in belastingparadijzen, dan zal dit ook moeten blijken uit het EU CbCR-rapport (zie Panama in het bovenstaande voorbeeld). Er wordt immers steeds meer belang gehecht aan het complete verhaal dat kan worden verteld aan de hand van de verplicht te rapporteren fiscale gegevens in samenhang met alle overige rapportages.

Conclusie

Ongeacht het soort CbCR-rapportage dat een onderneming opstelt (EU CbCR of OECD CbCR, openbaar of niet-openbaar) is het waardevol om de gegevens vooraf grondig te analyseren. Zo kan men afwijkingen en uitschieters vinden en eventuele vragen hierover proactief beantwoorden. Met een dergelijke analyse van de cijfers gekoppeld aan een duidelijk en overtuigend verhaal naar de verschillende belanghebbenden, waaronder belastingautoriteiten en het grote publiek, kan de onderneming haar fiscale en reputatierisico's effectief beheersen. Een efficiënte manier van het analyseren van kwantitatieve gegevens is het gebruik van data-analyse- en rapportagesoftware die verschillende relevante financiële indicatoren kunnen berekenen en visualiseren in de vorm van een interactief dashboard. Zo krijgt men niet alleen een high level inzicht, maar kan ook worden ingezoomd op specifieke regio's of specifieke ratio's. ■